

RİYA, KİMSE KİMSENİN HATASINI YÜKLENEZ

Şeytanın hileleri, yaptırmamak, yapmayı geciktirmek, çok acele yapıp usûlüne uydurmadan yaptırmak. [Şeytanın hilelerinden diğ̈er] birtanesi de; tamam usûlüne uygun yap, herkes görsün, beğensin, riya... “Tamam, tamam, sen anlaşıldı ki iyi bir müslümansın, aslansın, kaplansın, bir tanesin, dünyada eşin menendin yok senin, şöyle bir orta yere çık da güzel bir namaz kıl da bütün cami halkı baksın da namaz nasıl güzel kılınırmış bir görsünler de vay be desinler sana, beğensinler seni...” Bu da riya! Başkası beğensin diye namaz kıldı mı insan riya [olur.]

Başkasının yanında yavaş kılıp da odada hızlı kıldı mı riya, yalnızken kılışı ile camide kılışı farklı oldu mu riya. Camide hızlı kılınca hacı babalar kızıyor, deyneğini kaldırıyor, onun için orada yavaş yavaş kılıyor. Evde paldır küldür, paldır küldür, olmaz. Hacı baba senin kötülüğünü istemiyor ki, “Namazın kabul olmuyor.” diye söylüyor. Hacı babalara kızı-

yorlar bir de, bu bastonlu hacı babalardan il-
lallah diyorlar, kızınca bastonu kaldırıveriyor
diyorlar.

Sonra [şeytanın] başka hilesi; “Ha, tamam
sen ihlâstan anlıyorsun, riyakârlıktan kaçını-
yorsun, o zaman sen bu ibadetlerini hiç kimse-
nin görmediği yerde yap, gördüğü yerde
yapma!” Haydi!.. Bu sefer de yaptırmamanın
bir başka kılıfı.

Şimdi namaz kıl!

Gösteriş olur kılmam!

Gösterişi olur mu? Allah belli vakitte bu
namazı kılmanı emrediyor sana.

Yani [şeytanın] hileleri peş peşe geliyor.
İlle seni tuşa getirecek ya, sen bir oyundan
kurtuluyorsun yine yakalıyor, yine omuzunu
bastırıyor, tuşa getirmeye uğraşiyor. Usta, kıv-
rak bir pehlivan gibi, sen de acemi bir güreşçi,
sırtını yere getirmeye çalışıyor boyuna.

Ne derler?

Kurt kapanı derler, bilmem künde derler,
şunu derler, bunu derler, güreşçi, karşı tarafı
yere yapıştırmak için çeşitli çareler arar.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

*Inne'ş-şeytâne le-küm aduvvün fe't-te-hizûhu 'aduvvâ.*¹

Şeytan düşman, kesin düşman, dostluğu yok. Dostluğu yaparsa bir hileden dolayı yapıyordur. Kâfirin yanına gidip dermiş ki;

إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

*İz kâle li'l-insâni'k-für fe-lemmâ kefera kâle innî berîün minke innî ehâfullahe rabbe'l-âlemîne.*²

İz kâle li'l-insâni'k-für. “Kâfir ol, kâfir ol!” İyidir bu senin yaptığın, doğru söylüyorsun, bak ben de sana katılıyorum, tamam tamam kâfir ol. *Fe-lemmâ kefera.* “Kâfir olunca, olduğu zaman.” *Kâle innî berîün minke.* “Ben senden beriyim. Benim seninle bir ilişkim yok.” *Innî ehâfullahe rabbe'l-âlemîne.* “Ben âlemlerin Rabbi Allah'tan korkarım.”

¹ 35/Fâtır, 16.

² 59/Haşr, 16.

“E demin sen kâfir ol ben de senin fikrindeyim.” demedin mi kandırıncaya kadar? Şimdi de; “Benim seninle ilişkim yok.” diyorsun, kenara çekiliyorsun. Sonra senin; “Benim ilişkim yok.” demeni Allah kabul eder mi?

Etmez.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا

*Fe-kâne âkıbetehümâ ennehümâ fi'n-nâri hâlideyni fîhâ.*³

Fe-kâne âkıbetehümâ. “İkisinin de sonucu aynı.” *Ennehümâ fi'n-nâri hâlideyni fîhâ.* “Şeytan da cehennemde, şeytanın kandırdığı da cehennemde.”

Ama böyle çok kimseyi kandırır. İbadet eden insanı bile kandırıyor. İbadet eden insanı da kandırmak için gelip çeşit çeşit oyunlar oynuyor;

“Sen artık evliyâ oldun, tamam mı? Bak arslan oldun sen, kaplan oldun. Bu namaz avamın işi, artık senin namaz kılmana lüzum yok. Artık aşkullah, muhabbetullah gönlüne yer-

³ 59/Haşr, 17.

leşti, sen Allah'ın âşık-ı sâdık kulu oldun. Namaz niyaz ham ervâhın, ibtidâi basit müslümanların, avamın ibadetidir. Âşıkların namazı devamlı münacâttır, sen münacât eyle..." diyor.

Bu lafları kitaplardan söylüyorum, kendim yakıştırmak söylemiyorum. Bunu söyleyenler var.

"Namaz mamaz ne?"

"Yok!"

"Niye yok?"

O avamın işi." diyor.

Peygamber Efendimiz hiç namazı bıraktı mı onu düşünmüyor. Kendisi çok yüksek şahıs olmuş, ermiş, kendisine âşık, Allah'ın âşığı diyor yalancı! Allah'ın âşığı olsan Allah'ın divanına gitmeye can atarsın, âşık sevgilisini görmeye gitmez mi?

Mü'minin miracı değil mi namaz?

Namazdan bucak bucak kaçıyor. Âşık-mış!? Sazı almış eline, geziyor diyar diyar, adı olmuş âşık. Âşıklar bayramı; dımbır dımbır, dımbır dımbır...

Aman! Aman dikkat edin. Kur'ân-ı Kerîm'i çok okuyun, hadîs-i şerîfleri çok okuyun. İkisinin içinde bütün bu oyunların ikazı var, oyunlara karşı da tedbirler anlatılmış. Hem Kur'ân-ı Kerîm'de hem hadîs-i şerîfte. Mesela kâfirler derler ki;

اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ

İttebi'û sebîlenâ ve'l-nahmil hatâyâküm.

“Siz bizim dediğimizi yapın, günahı varsa bizim. Sizin hatalarınızı biz yükleniriz.”

وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ

*Ve mâ hüm bi-hâmilîne min hatâyâhüm min şey'in.*⁴ “Kimse kimsenin hatasını yüklenemez ki.” Yani, “Sen günahı işle, ben senin günahını yüklenirim.” diyor. Ondan günahını alamazsın ki! Amma bu sözü söylediğin için, onun günahı kadar günah da Allah sana yine yükler. Ha sen o kadar günah mı istiyordun? İstedin mi o günahı? O günahı da yükler.

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ

⁴ 29/Ankebût, 12.

*Ve le-yahmilünne eskâlehüm ve eskale'm-me'a eskâlihim.*⁵ “Kendi veballeri günahları üzerine o istedikleri günahı da yüklenirler.”

Böyle çok... Genç doktora gidiyor, şikâyetini söylüyor, mü'min, müslüman. Diyor ki;

“İçki iç oğlum. Sen biraz utangaçlığından bu bunalıma düşmüşsün. Onun için sen biraz içki iç açılırsın.”

Tövbe tövbe... Günah haram filan!

“Ben doktorum, sen iç günahı varsa benim.” diyor.

Olmaz olur mu, var. Günahı zaten senin, içmese bile senin. Durduğun yerden sen günahı yapıştın aldın bile. “Günahı benim.” diyor, günahattan korkmuyor.

Dinleyici: İçmese bile mi?

Hoca Efendi: İçmese bile, niyetlendi ya, ameller niyetlere göre değil mi? Ondandır dolayı cezayı veriyor Cenâb-ı Hak.

Çok bunu böyle söyleyen... Ankara'da büyük bir rûhiyat, ruh hastalıkları profesörü

⁵ 29/Ankebût, 13.

vardı, bizim gençlerden birisi gitmiş, ruhsal bazı sıkıntılarını anlatmış, ona demiş ki;

“Sen flört et. Kızlarla gez, o zaman geçer.” demiş.

Flört! Müslüman çocuk. İslâm’da flört yok.

a. Şeytanın Yardımcıları

İnsanların arasında şeytanın çok yardımcıları var. Ünvanlı ünvanlı, mevkili makamlı çok şeytanın muavini var. Levhasında; “Bu mütehasıs şeytanın muavinidir.” diye yazmıyor. “Günah mütehasısı, şeytanın muavini falanca profesör doktor.” diye yazmıyor ama yaptığı iş o. Şeytanın yardımcılığı, yordakçılığı, avanesi.

Şeyâtînü’l-insi ve’l-cin. “İnsanların da şeytanları var, cinlerin de şeytanları var.” İşte âyet-i kerîme;

شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

*Şeyâtine'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'duhüm ilâ ba'dın zuhrufe'l-kavli ğurûran.*⁶ İnsanların bir kısmı şeytan olmuş.

Televizyonda geçiyor, bütün milleti aldatıyor, kandırıyor. Din namına kandırıyor. “Ben de hocayım, bende bilirim, hafızım ben.” diyor. “Hafızım, çok okuduk, onların hepsini okuduk.” diyor. “Sen öyle yap ziyanı yok. Sen faizi al, yemezsen bana ver.” diyor.

Dinleyici: Efendim bir tane hafız dövdüm günaha girdim mi?

Hoca Efendi: Dövdün, ne yaptı da dövdün? Bir onu söyle.

Dinleyici: İçki içerken...

Hoca Efendi: E, Allah'ın emrini uygulamışsın üstünde. Kadı'nın emri ile değil de kendi gönlünün kadısının fetvasıyla. Sarhoş olana, içki içene deynek vurulur, deynek cezası verilir.

Dinleyici: Vurdum işte birkaç tane ağzını burnunu kırdım. Günaha girmedim inşaallah.

⁶ 6/En'âm, 112.

Hafız adam, nasıl içki içiyor ona şaşırımdım yani ona aklım yatmadı.

Hoca Efendi: Şeytan çok bilgiliymiş. Bir şeyi bilmek, bilgi, insanı kurtarmıyor. Şeytan hocalara, hocalık öğretecek kadar biliyor. Diplomaların, hocalığın, bilginin önemi yok.

Heleke'n-nâsu. “İnsanlar helâk oldular.” İnsanların hepsi mahvoldu, helâk oldu. Mahvoldular, hepsi cehenneme atılacaklar.

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

*Ve mâ ekserü'n-nâsi ve lev haraste bi-mü'minîne.*⁷

Cehenneme girecek insanlar ne kadar? Cennete girecek insanlar ne kadar? Miktarları nisbetleri nasıl?

Bir siyah sığır postu üzerinde, kocaman post, sofra kadar açılır, sığırın postu sığırın derisi. Bir siyah sığırın postu üzerinde bir kıl kadar insan, miktar olarak insanların hepsinin içinde, o kadar az insan cennete girecek. O ka-

⁷ 12/Yusuf, 103. “Ama sen, ne kadar istesen/üstüne düşsen de, yine insanların çoğu iman edecek değildir.”

dar az girecek. İnsanlar helâk olacak, işte sığı-
rın tüylerinin tamamı gidiyor, bir tane beyaz
kıl kalıyor, bir kıl kadar.

İlle'l-'âlimûn. “İnsanlar helâk olacaklar,
âlimler kurtulacaklar.” *Ve'l-'âlimûne.* “Âlim-
ler de helâk olacak, onların da hepsi kurtulma-
yacak.” *İlle'l-âmilûne.* “İlmiyle hareket eden,
ilmini uygulayan, ilmine göre yaşamını İslâmi-
leştiren, güzelleştiren kurtulacak, ötekiler
helâk olacak.”

Biliyor, bildiğini uygulamıyor. O zaman o
uygulamaması vebal olacak; “Sen biliyorsun
da uygulamıyorsun haa, seni, senii zalim
seni!” diye bildiğini uygulamadığı için, o bilgisi
onun aleyhinde belge olacak, mahkemede.
“Bak bunu biliyormuşsun, yine yapmamışsın.”
diye o da helâk olacak. İlmini uygulayanlar da
helâk olacak;

İlle'l-muhlesûne. “İhlâsla uygulayanlar
kurtulacak.” Allah rızası için riyasız, tertemiz
maksatla uygulamışsa o kurtulacak. Oo, kılıda
kırka yardık şimdi! Kılında hepsi girmedi veya-
hut yarıla yarıla kıl kadar kaldı diyelim. Bir de
buyuruluyor ki;

Ve'l-muhlesûne 'alâ hatarin 'azîmün.
“İhlâslı olan da çok tehlike altındadır, haa onlarda dikkat etsinler.”

Bilecek, bildiğini uygulayacak, uygularken ihlâslı olacak, yine de korkacak tehlike var diye. Yine de korkacak tehlike var diye çünkü şeytan çok tecrübeli, kandırmakta çok bilgin. Taa cihan yaratıldığı zamandan beri insanları kandırmaya alışmış. Sen toysun, acemisin, bilmiyorsun, o bunun yollarını biliyor. İnceliklerini biliyor, insanları nasıl kandıracağını biliyor. Çare? Çare Allah'a tevekkül etmek, Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılmak... Allah'a tevekkül ederse; “Yâ Rabbi! Sana dayandım, seni vekil edindim, sana sığındım” derse, o zaman şeytanın tesiri olmuyor.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
29 Ramazan 1421 / 25.12.2000

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'A PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

